

(1895–1898) na Uniwersytecie Jagiellońskim, nauczyciela gimnazjalnego w Krakowie i Nowym Sączu, w latach 1826–1924 wykładowcy dydaktyki botaniki na UJ, autora notatek florystycznych oraz bogatej kolekcji roślin naczyniowych, glonów, mszaków tatrzańskich i wielu grup zwierząt, z których korzystał ówczesni przyrodnicy krakowscy. Zgromadził również dużą bibliotekę przyrodniczą. Wykształcił kilku wybitnych uczniów, zarówno botaników jak i zoologów m. in. Antoniego Żmudę, Jana Zabłockiego, Stanisława Smreczyńskiego. Był członkiem Komisji Fizyograficznej PAU (1916–1939) oraz Polskiego Towarzystwa Botanicznego (1922–1932), oraz biegłym sądowym w zakresie znajomości pisma. Przyjaźnił się z Mieczysławem Karłowiczem i Władysławem Orkanem. Zapisał się trwale jako jeden z najwybitniejszych taterników swego czasu, pionier turystyki górskiej, narciarstwa i fotografii oraz organizator kursów wspinaczkowych w jurajskich dolinkach podkrakowskich. Zamieszczona na str. 94 notatka świadczy o innej, nieznannej dotąd pasji I. Króla i jego trwałym wkładzie w kulturę. Jego zbiory botaniczne, głównie tatrzańskie, znajdują się w Instytucie Botaniki PAN w Krakowie. Na cześć I. Króla opisano kilka taksonów roślin i zwierząt, m. in. kopalny gatunek trzeciorzędowej sosny z Wieliczki *Pinus Króli* Zabłocki.

Zbigniew MIREK

**SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAN
NAUKOWYCH
SCIENTIFIC MEETING REPORTS**

**ROBOCZA KONFERENCJA NA TEMAT
EKONOMIKI METABOLIZMU WĘGLOWEGO
OWOCÓW
(BONN-RÖTTGEN, RFN, 15–17 SIERPIEŃ 1990)**

**Workshop on economics of carbon metabolism in
fruits
(Bonn-Röttgen, Germany, 15–17 September 1990)**

W dniach 15–17 sierpnia 1990 r. w Bonn-Röttgen odbył się zjazd 30-osobowej grupy specjalistów z całego świata, zainteresowanych metabolizmem węgla w różnego typu owocach. Organizatorami spotkania byli prof. F. Lenz i dr M. Blanke z Institut für Ostbau und Gemüsebau, Uniwersytetu w Bonn (RFN). W czasie dwudniowych obrad, prezentowano i dyskutowano wyniki badań dotyczących następujących zagadnień: wymiany gazowej owoców (przewodniczył J. Buwald), dystrybucji węgla w ziarniakach zbóż (przewodniczył J. Patrick), transportu i transformacji asymilatów (przewodniczący J. P. Bower) oraz bioenergetyki i modelowania (przewodniczący L. Ho). Po każdym 20–30 minutowym referacie odbywała się kilkuminutowa dyskusja. Ponadto miała miejsce dyskusja o charakterze ogólnym, w czasie której uwaga uczestników skoncentrowana była głównie na zagadnieniu porównywalnego sposobu wyrażania natężenia wymiany gazowej owoców i terminologii dotyczącej tych procesów. Bardzo krótkie podsumowanie wyników dyskusji zostało opublikowane w *Gartenbauwissenschaft*, 55(6), 282. 1990. Materiały zjazdu nie będą publikowane, natomiast każdy uczestnik otrzymał streszczenia wszystkich referatów wraz z pełną listą uczestników i ich adresami; jako uczestnik jestem w posiadaniu tych Abstraktów.

W czasie całego zjazdu, bardzo dobrze zorganizowanego, panowała miła, prawie rodzinna atmosfera; większość uczestników spotykała się bowiem już wcześniej na konferencjach o podobnej tematyce w Bonn (1982 r.) i w USA (1986 r.). Następne spotkanie ma się odbyć w 1993/94 roku w Michigan w USA, a organizatorem będzie prof. J. Flore.

Zofia STARCK

KONFERENCJA NT. TRANSPORTU
FLOEMOWEGO
(COGNAC, FRANCJA, 19-24 SIERPIEŃ 1990)

„Phloem transport and assimilate
compartmentation” – conference in Cognac
(France, 19-24 September 1990)

Konferencja odbyła się w Cognac (Francja), pod patronatem Uniwersytetu w Poitiers (Station Biologique de Beausite); jej przewodniczącym był prof. J. L. Bonnemain. Wzięło w niej udział ponad 300 naukowców z całego świata, choć z krajów tzw. wschodniej Europy były nas tylko dwie osoby. Sponsorami konferencji był również Uniwersytet w Davies (USA) oraz kilka firm produkujących aparaturę do badań naukowych.

Na program konferencji złożyły się obrady plenarne, w których eksperci zajmujący się transportem floemowym w szerokim tego słowa znaczeniu wygłaszali prelekcje. Miały one charakter referatów przeglądowych, skupionych wokół sesji problemowych, informujących o najnowszych osiągnięciach. Ponadto zaprezentowano 161 plakatów, nad których problematyką, w mniejszych grupach specjalistycznych prowadzono dyskusje „okrągłego stołu”. Wszyscy uczestnicy otrzymali krótkie streszczenia referatów jak i plakatów, ale tylko niektóre z nich będą w całości opublikowane w postaci wydawnictwa książkowego (*Recent advances in phloem transport and assimilate compartmentation*, eds: J. L. Bonnemain, S. Delrot, J. Dainty, Ouest Editions, Press Acad. 1991.).

Wszystkie referaty, prezentowane przez zaproszonych specjalistów, charakteryzowały się wysokim poziomem merytorycznym i doskonałą dokumentacją ilustracyjną. Mało natomiast czasu przeznaczono na dyskusję nad poruszonymi zagadnieniami. W pierwszych dniach obrad dużo uwagi poświęcono mechanizmom regulacji transportu na poziomie molekularnym; dominowały referaty dotyczące metabolizmu pierwotnych i wtórnych produktów fotosyntezy (biosynteza i degradacja skrobi, sacharozy i in.) oraz roli enzymów, regulujących te procesy a zarazem pośrednio uczestniczących w mechanizmie regulacji załadunku i rozładunku floemu (referaty: D. R. Geiger, M. Stitt, R. Turgeon, K. J. Oparka, P. Zieglera i in.). Z referatów tych wynikał jasny wniosek, że regulacja transportu i powiązanie między donorami i akceptorami asymilatów zdeterminowana jest w ogromnym stopniu aktywnością enzymów m. in. takich jak: SPS, SS, inwertaza, ATPaza oraz poziomem fruktozo-2,6-bisfosforanu. Dużo czasu poświęcono też fizjologicznej transformacji rozwijającego się liścia (będącego akceptorem), w liść (typowy donor). Z ogromnym zainteresowaniem uczestnicy wysłuchali referatów,

dotyczących najnowszych technik badawczych w dziedzinie biochemii, fizjologii i anatomii (prezentacja: C. Rippoll i in., M. Theilier, J. Varner, J. Fromm). Ultrastruktura floemu była przedmiotem następnej sesji z udziałem R. F. Everta, J. L. Bonnemaine i innych; przewodniczył jej H. D. Behnke. W tej serii referatów na szczególną uwagę zasługuje postęp badań dotyczących różnorodności struktury, występowania i funkcji plazmodesm. Różnorodność ta dotyczy nie tylko specyfiki gatunkowej, lecz uzależniona jest od warunków środowiska – jako jednego z czynników warunkujących adaptacje roślin do stresów. Częstotliwość występowania plazmodesm i ich drożność, jest jednym z ważnych elementów przejścia liścia z akceptora w donor (W. J. Lucas, A. J. E. Van Bel i in.). Szczegółowo prezentowano również zagadnienia różnego mechanizmu rozładunku floemu w różnorodnych typach akceptorów; najwięcej uwagi poświęcono jednak rozładunkowi (w nasionach), podkreślając osmotyczny charakter tego procesu. Zagadnienia te z ogromnym zaangażowaniem omawiał i prezentował na plakatach P. Wolswinkel ze współpracownikami, na przykładzie niezwykle oryginalnej metody badania rozładunku floemu do połówek nasion pozbawionych zarodków (tzw. „empty cups”), do których wlewano różne roztwory o zmiennym potencjale osmotycznym, obserwując dynamikę rozładunku floemu. Stosunkowo mało nowych materiałów przedstawiono na temat mechanizmu transportu na duże odległości; w końcowych wnioskach prezentowano zmodyfikowaną hipotezę Müncha, jako najlepiej ilustrującą transport we floemie, a na jednym z plakatów – zamieszczono nawet fotografię Müncha.

Sesji poświęconej mechanizmom dystrybucji asymilatów w całej roślinie, przewodniczył J. Patrick; prezentowano tam, choć w bardzo marginalnym stopniu, udział regulatorów wzrostu w tym procesie (J. P. Beltran). Kilka referatów poświęcono transportowi substancji ksenobiotycznych (przewodnicząca sesji – S. Neumann). Na zakończenie S. Delrot, w kilkunastominutowym wystąpieniu podsumował całość konferencji, podkreślając ogromną dysproporcję pomiędzy dynamicznym postępem wiedzy na temat regulacji transportu na poziomie molekularnym a badaniami fizjologicznymi, prowadzonymi na całych roślinach, wykazującymi mechanizmy współdziałania akceptorów i donorów. W dyskusji końcowej podkreślono również stosunkowo małe zainteresowanie udziałem różnych jonów w mechanizmach regulacji transportu na poziomie membran.

Zofia STARCK

SYMPOZJUM „EKOLOGIA I BIOGEOGRAFIA
OBSZARÓW ALPEJSKICH”, LA THUILE
(WŁOCHY, 1-6 WRZEŚNIA 1990)

„Alpine ecology and biogeography”, a symposium
at La Thuile (Italy, September 1-6, 1990)

Międzynarodowe sympozjum dotyczące zagadnień przyrody obszarów alpejskich zorganizowane zostało staraniem uniwersytetów w Neuchatel (Szwajcaria), Turynie (Włochy) i Chambery (Francja). Motorem całego przedsięwzięcia był prof. Philippe Küpfer z Neuchatel. Sympozjum odbywało się w sercu Alp w miejscowości La Thuile (Vale d'Aosta), leżącej pod przełęczą Piccolo San Bernardo i w bezpośredniej bliskości grupy Mont Blanc. W konferencji uczestniczyło ok. 200 badaczy reprezentujących 16 państw, lecz znacznie więcej narodowości. Tematyka sympozjum obejmowała wszelkie zagadnienia związane z biologią, ekologią i biogeografią roślin i zwierząt w obszarach górskich (i arktycznych), ze szczególnym naciskiem na tereny o charakterze alpejskim. Poszczególne tematy prezentowano w postaci komu-

nikatów lub posterów. Jako zaproszeni goście z referatami zamówionymi wystąpili: prof. G. H. Hewitt (Norwich, W. Brytania), który mówił o strefach kontaktowych i mieszańcowych w okresie postglacjalnym, prof. F. Ugolini (Seattle, Stany Zjednoczone), z referatem na temat gleb arktycznych i ich zmienności wzdłuż transektu od tundry do pustyni arktycznej, i prof. Ch. Korner (Bazylea, Szwajcaria), który mówił o mechanizmach życia roślin na dużych wysokościach. Ogółem, w ciągu 3 dni, wygłoszono (w dwóch sekcjach) ponad 60 referatów i zaprezentowano ok. 50 posterów, co było potężną dawką informacji z bardzo wielu dziedzin. Dominował kierunek opisowy, referatów wnioskujących w mechanizmy funkcjonowania roślin czy zbiorowisk w górach było stosunkowo niewiele. Tematy prezentacji można podzielić na kilka grup. Oprócz tradycyjnych, takich jak taksonomia roślin, ekologia czy biogeografia, znaczną uwagę poświęcono kartografii roślinności Alp, bardzo zresztą zaawansowanej zarówno technicznie jak i organizacyjnie, oraz zagadnieniom z pogranicza biologii i geografii (związki roślinności z klimatem, pewne proble-

Fot. 1. Uczestnicy wycieczki przedkongresowej (od lewej): kłęczą – dr Tsiala Gviniashvili (Tbilisi, Gruzja), M. Dufroy (Szwajcaria, sponsor), dr Vitali Leiba (Ochamchira, Abchazja); stoją – dr Pierre Galland (Szwajcaria), dr Bogdan Zemanek (Kraków, Polska), dr Galina Kudryashova (Leningrad, ZSRR), prof. Vesca Russakova (Sofia, Bułgaria), dr Kukuri Kimeridze (Tbilisi, Gruzja), prof. Malvina Davlianidze (Tbilisi, Gruzja), prof. Philippe Küpfer (Neuchatel, Szwajcaria), prof. Zaira Gviniandze i prof. Revaz Gagnidze (Tbilisi, Gruzja), Mme. Dufroy (Szwajcaria), dr Angela Toniuc (Jassy, Rumunia). Fotografował dr Zurab Adzinba (Suchumi, Abchazja).

my terminologiczne i metodyczne). Wszystkie doniesienia zostaną wydrukowane w specjalnym tomie poświęconym konferencji. Odbyło się również spotkanie „okrągłego stołu” poświęcone zagadnieniom ochrony przyrody, a zwłaszcza utworzeniu Międzynarodowego Parku Mt. Blanc. Sympozjum zaczynały i kończyły wycieczki. W pierwszym dniu był to wyjazd kolejką linową do Punta Helbronner (3482 m n.p.m.) w masywie Mont Blanc, zwiedzanie alpejskiego ogrodu botanicznego „Saussurea” na stokach Mt. Blanc oraz wycieczka do doliny Val Veny, połączona z piknikiem i zbieraniem roślin. Sympozjum zakończyły się wycieczką do doliny Vallon de la Grand Sassiere (Francja). Odbyła się również krótka, popołudniowa wycieczka do alpejskiego ogrodu botanicznego „Chalousia”, położonego na przełęczy Piccolo San Bernardo. W trakcie konferencji panowała sympatyczna, otwarta, godna ludzi gór atmosfera sprzyjająca nawiązaniu kontaktów i dyskusji naukowych. Pomagała w tym niewątpliwie piękna pogoda. Można więc stwierdzić, że sympozjum było pod każdym względem świetnie przygotowane. Dzięki uprzejmości szwajcarskich gospodarzy i sponsorów, a zwłaszcza prof. Ph. Küpfera, grupa botaników z krajów Europy wschodniej i Kaukazu (4 Gruzinów, 2 Abchazów, Rosjanka, Bułgarka, Rumunka i Polak) miała okazję, przed sympozjum w La Thuile, odbyć tygodniową wycieczkę po Jurze i Alpach Szwajcarskich – okolice Neuchatelu, Zermatt u stóp Matterhornu, Aletsch Gletscher, itd. Poszczególne wycieczki prowadzili specjaliści badający dane tereny (dr F. Felber z Neuchatelu oraz dr F. Jacquemoud i dr J. P. Theurillat z Genewy) stąd korzyści botaniczne dla uczestników były ogromne. Po sławnym alpejskim ogrodzie botanicznym w Champex oprowadzał jego opiekun E. Anchisi. Można było odnieść również wrażenie, iż alpejscy badacze są dość zainteresowani w kontaktach, wymianie doświadczeń, a zwłaszcza we wspólnych badaniach w górach na wschód od Alp.

Bogdan ZEMANEK

**SYMPOZJUM Z OKAZJI 40-LECIA OGRODU
BOTANICZNEGO UNIwersYTETU IM. P. J.
ŠAFÁRIKA W KOSZYCACH,
(SŁOWACJA, 17-18 PAŹDZIERNIK 1990)**

**Symposium on 40th anniversary of the Botanic
Garden of the P. J. Šafárik University in Košice
(Slovakia, 17-18 August 1990)**

Z okazji 40 rocznicy założenia Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu im. P. J. Šafárika w Koszycach

(Słowacja) odbyła się w dniach 17-18 października 1990 dwudniowa sesja naukowa. Poświęcona była ona częściowo historii i obecnej sytuacji Ogrodu, a częściowo problemom nurtującym wszystkie ogrody botaniczne, tj. sprawom ochrony gatunków ginących, zagadnieniom systematycznym i fitogeograficznym. W części historycznej przedstawiono trudne koleje losu koszyckiego ogrodu, którego założenie nastąpiło w latach szczytowego stalinizmu, co nie pozostało bez wpływu na jego dalsze dzieje i losy jego pracowników. Wspomnieniami dzielili się i komentowali zachodzące zmiany uczeni zatrudnieni w Uniwersytecie Koszyckim od wielu lat. Aktualny dyrektor, dr Sergiej Mochnacky, przedstawił dzisiejszy stan placówki, jej perspektywy rozwojowe i zamierzenia naukowe. W kilku referatach scharakteryzowano również najważniejsze kolekcje. Towarzyszyła temu wystawa prac i osiągnięć Ogrodu Botanicznego. Odbyła się również krótka przechadzka po pięknie położonym na stoku góry ogrodzie. W części naukowej sesji przedstawiono 12 referatów, w tym dwa z Węgier i jeden z Polski. Tematyka doniesień ogniskowała się na zachowaniu zasobów genowych w warunkach ogrodów botanicznych, przy czym przedstawiano osiągnięcia, ale i dyskutowano (zażarcie) sprawy metodyczne (temat „odwieczny”: jak chronić gatunki – *ex situ* czy *in situ*). Referowano też sprawy taksonomiczne i fitogeograficzne. W sesji wzięło udział około 50 uczestników, w tym również goście z Węgier, Związku Radzieckiego (Rusi Zakarpackiej) i Polski. Zbiór referatów ma się ukazać w nowym czasopiśmie naukowym *Thaiszia*, które ma być wydawane przez Ogród Botaniczny w Koszycach.

Bogdan ZEMANEK

**WARSZTATY ARCHEOBOTANICZNE
(IGOŁOMIA, 8-10 MAJ 1990)**

**I Archaeobotanical Workshop
(Igołomia, 8-10 May 1990)**

W dniach od 8 do 10 maja 1990 roku w Pracowni Archeologicznej w Igołomi odbyły się I Warsztaty Archeobotaniczne, zorganizowane przez Zakład Archeologii Małopolski IHKM i Zakład Paleobotaniki Instytutu Botaniki PAN w Krakowie. Było to robocze spotkanie archeologów i botaników zainteresowanych badaniem szczątków roślinnych pochodzących ze stanowisk archeologicznych. W imieniu organizatorów gości powitał Kierownik Pracowni prof. dr hab. Zenon Woźniak a otwarcia konferencji dokonał Kierownik ZAM prof. dr hab. Jan Machnik. Dwa pierwsze re-

feraty były wprowadzeniem w problematykę spotkania z punktu widzenia botanika i archeologa. Prof. dr hab. Krystyna Wasylińska przedstawiła krótką historię badań paleobotanicznych, możliwości interpretacyjne materiałów roślinnych oraz ich przydatność dla botaniki i archeologii. Prof. dr hab. Janusz Kruk mówił o oczekiwaniu archeologii w stosunku do paleobotaniki.

Drugi dzień obrad poświęcony był prezentacji wyników najnowszych badań z pogranicza obu nauk. Dr Witold Gumiński przedstawił profil geologiczny stanowiska torfowego Dudka w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich i na jego podstawie pokazał problemy związane z odtworzeniem warstw przyrodniczych z okresu osadnictwa. Mgr Józef Bednarczyk przedstawił referat pt. „Obiekty związane z gospodarką zbożową z osady kultury przeworskiej na stanowisku 95 w Inowrocławiu, woj. Bydgoszcz”. W oparciu o założenie, że zbliżone typy i liczba szczątków roślinnych występują w obiektach o podobnym charakterze, przeprowadził rekonstrukcję obiektów „gospodarczo-produkcyjnych” na tym stanowisku. Mgr Tadeusz Łaszkiwicz przedstawił wyniki ekspertyzy wykonanych przez doc. dr hab. Melanię Klichowską z kilku stanowisk z różnych kultur nad górą Wartą, w rejonie zbiornika Jezioro. Dr Iwona Okuniewska-Nowaczyk i mgr Dorota Nalepka przedstawiły wyniki analiz pyłkowych, pierwsza z autorek z grodziska kultury łużyckiej w Wicinie woj. zielonogórskie, druga z torfowiska z rejonu osadnictwa kultury pucharów lejkowatych w Łupawie woj. śląskie. Mgr Jacek Wierzbicki zaprezentował próbki materiałów roślinnych z neolitycznej osady KPL w Poganicach woj. śląskie. Mgr Maria Lityńska mówiła o problemach związanych z datowaniem szczątków makroskopowych znajdujących na stanowiskach archeologicznych. Zwróciła uwagę na możliwość błędnego określenia wieku szczątków roślinnych na podstawie datowników pośrednich (np. ceramiki znalezionej w tym samym obiekcie), jeśli zachodzi obawa wtórnego przemieszania szczątków roślinnych.

W trzecim dniu obrad dr Krzysztof Tunia w swoim referacie pt. „Etnologiczny przyczynek do zagadnienia pierwotnej uprawy zbóż” przedstawił własne obserwacje dotyczące uprawy zbóż w Andach peruwiańskich (sadzenie, sposób pielienienia i zbierania zboża). Dr Romuald Kosina przedstawił problemy syntetycznej oceny znalezisk botanicznych. Podkreślił ogromne znaczenie roli chwastów w znaleziskach archeobotanicznych, znacznie rozszerzające możliwości interpretacyjne. Mgr Jacek Wierzbicki skonkretyzował w swoim wystąpieniu szereg pytań archeolo-

gów do botaników, np. jak należy pobierać próbki w terenie, w jaki sposób je zabezpieczać i jak przechowywać. Zastanawiał się również nad przydatnością różnego rodzaju materiału botanicznego do analiz. Wystąpienia referatowe zakończyli mgr Jacek Wierzbicki i mgr Włodzisław Rączkowski, którzy mówili o współpracy między archeologiem a botanikiem.

Celem spotkania było przedyskutowanie w gronie botaników i archeologów czynnie pracujących w terenie, problemów dotyczących metod badań terenowych i laboratoryjnych oraz interpretacji wyników. Dlatego też w każdym dniu przeznaczono sporą część czasu na dyskusję, krótkie referaty traktując jako inspirację do jej podjęcia. W dyskusji mówiono o poważnych brakach we współpracy zwracając uwagę na to, że nie powinna ona mieć charakteru okazjonalnego. Postulowano, żeby dążyć do rozpoczynania współpracy na etapie planowania badań. Podkreślano rolę obecności botaników w terenie przy pobieraniu i zabezpieczaniu prób. Następnie stwierdzono, że po opracowaniu specjalistycznym materiałów i wnioskowaniu właściwym dla obu dyscyplin konieczne jest podjęcie próby wspólnej interpretacji wyników. Takie postępowanie dałoby możliwość szerszego spojrzenia na znaczenie szczątków roślinnych (roślin uprawnych i dzikich) dla interpretacji przyrodniczych i gospodarczych, a w niektórych przypadkach i charakteru obiektów archeologicznych. Niestety liczba specjalistów zajmujących się archeobotaniką jest zbyt mała, co nie daje możliwości tak pełnej współpracy.

Dużo miejsca poświęcono dyskusji nad wielkością i liczbą prób jakie należy pobierać na stanowiskach archeologicznych, żeby były one reprezentatywne. Zastanawiano się również nad sposobami syntetycznej prezentacji wyników.

Uczestnicy konferencji podkreślili znaczenie takich dyskusji i wyrazili ochotę ich kontynuacji. W końcowym wystąpieniu prof. dr hab. Jan Machnik zaproponował wszystkim na kolejne spotkanie za rok.

Maria LITYŃSKA-ZAJAC

POWSTANIE GRUPY ROBOCZEJ DO BADAŃ LASÓW NATURALNYCH

Formation of Working Group for Natural Forest Studies

Ta dość poważnie brzmiąca nazwa kryje za sobą nieformalną grupę osób pragnących stworzyć warunki do nieskrępowanej dyskusji, wymiany poglądów oraz przedstawiania i krytyki nowych koncepcji i metod badawczych z zakresu ekologii i botaniki leśnej.

Pomysłodawcy wychodzą z założenia, iż grono badaczy pracujących nad ekologicznymi zagadnieniami leśnymi jest w Polsce tak liczne, tematyka badań tak rozległa, a zarazem obieg informacji tak słaby, iż celowe jest stworzenie forum wymiany poglądów i prezentacji prowadzonych badań naukowych.

Pierwsze dwa spotkania Grupy (20 października 1990 i 13 kwietnia 1991) odbyły się w Zakładzie Botaniki Leśnej i Ochrony Przyrody Akademii Rolniczej w Krakowie. Na pierwszym z nich przedstawiono referaty: „Ekologia lasów naturalnych w polskich czasopiśmie naukowych – przegląd publikacji z ostatnich lat” (Jerzy Parusel – Babiogórski Park Narodowy), „Transformacja naturalnego ekosystemu górno-regulowego w warunkach stresu środowiskowego w Karkonoskim Parku Narodowym” (Władysław Danielewicz, Jacek Zientarski – Katedra Hodowli Lasu AR w Poznaniu), „Wpływ nawożenia mineralnego na runo leśne” (Józef Mitka – Ogród Botaniczny UJ), „Wegetacyjne odnowienie lipy w grądach Białowieżskiego Parku Narodowego” (Paweł Pawlaczyk – Białowieża Stacja Geobotaniczna UW), „Zmiany w zespole *Piceetum tatricum subnormale* zniszczonym przez zasnę wysokogórską” (Jan Loch – Gorczański Park Narodowy), „Minimalna wielkość leśnego rezerwatu ściśłego” (Jan HOLEKSA – Katedra Geobotaniki i Ochrony Przyrody UŚ), „Skala przestrzenna w badaniach struktury i dynamiki lasu – problemy metodyczne i interpretacyjne” (Jerzy Szwagrzyk – Zakład Botaniki Leśnej i Ochrony Przyrody AR). Podczas drugiego spotkania wygłoszono referaty: „Reakcja *Vaccinium myrtillus* na zmiany siedliska wywołane gradacją zasnę wysokogórskiej w reglu górnym w Gorcach” (Anna Dubiel – Zakład Taksonomii Roślin i Fito geografii UJ), „Indywidualizacja rozwiązań systemowych funkcjonowania parku narodowego” (Andrzej Gruszczyk – Katedra Urządzania Lasu AR), „Rozsiewanie się roślin a bogactwo gatunkowe wtórnych lasów w południowej Polsce” (Zbigniew Dzwonko – Zakład Ekologii Roślin UJ), „Próba wykrycia skali przestrzennej nielosowego rozmieszczenia drzew w naturalnych górno-regulowych borach świerkowych Tatrzańskiego Parku Narodowego” (Jan Karczmarski – Katedra Szczegółowej Hodowli Lasu AR), „Czy metody numeryczne są obiektywne” (Wojciech Różański – Zakład Botaniki Leśnej i Ochrony Przyrody AR).

Oprócz udziału w części referatowej, uczestnicy spotkań (pierwsze z nich zgromadziło 23, drugie 28 osób) dyskutowali nad celami oraz formą działalności Grupy. Większość członków opowiedziała się za jej sformalizowaniem, np. w ramach Polskiego Towarzy-

stwa Botanicznego. Stwierdzono, iż należy przede wszystkim usprawnić obieg informacji w kręgu zainteresowanych osób. Temu celowi mają służyć regularne spotkania, na których prezentowane będą wyniki badań znajdujących się w różnych fazach opracowania. Zwrócono uwagę na zagadnienia udostępniania i upowszechniania informacji o publikacjach rozproszonych w lokalnych wydawnictwach o małym zasięgu. Z aprobatą spotkał się pomysł stworzenia ich bibliografii. Zastanawiano się również nad możliwością podejmowania wspólnych programów badawczych, dotyczących przede wszystkim parków narodowych i rezerwatów (np. prowadzonych na stałych polstkach).

Zastrzeżenia niektórych uczestników budziła nazwa (nawet jeśli jest tymczasowa) Grupy, zwłaszcza jej część dotycząca „lasów naturalnych”. W tym miejscu należy podkreślić, iż wszyscy zainteresowani, w tym także pracujący w lasach „antropogenicznych”, są zaproszeni do współpracy.

Niewątpliwym sukcesem organizatorów jest stworzenie wspólnej płaszczyzny dyskusji dla botaników, ekologów i leśników pracujących zarówno w placówkach naukowo-dydaktycznych, jak i w parkach narodowych. Spotkania dowodzą potrzeby nawiązania ściślejszej współpracy pomiędzy wymienionymi jednostkami, zwłaszcza przy rozwiązywaniu ekologicznych problemów badawczych typowych dla parków narodowych.

Grupa posiada charakter otwarty, tzn. każdy zainteresowany ekologicznymi zagadnieniami leśnymi może brać udział w jej pracach. Organizatorzy oczekują na odzew zarówno początkujących, z niewielkim jeszcze dorobkiem naukowym, jak i uznanych badaczy. Dla pierwszych będzie to stosowna okazja zaprezentowania i poddania krytyce swoich prac i pomysłów, dla drugich możliwość przekazania innym swego doświadczenia.

Zgłoszenia, propozycje i opinie dotyczące Grupy Roboczej do Badań Lasów Naturalnych prosimy kierować do wymienionych osób: dr Jerzy Szwagrzyk lub dr Wojciech Różański, Zakład Botaniki Leśnej i Ochrony Przyrody AR, Al. 29 Listopada 46, 31–425 Kraków, tel. 11–91–44 w. 553, dr Jan HOLEKSA, Katedra Geobotaniki i Ochrony Przyrody UŚ, ul. Jagiellońska 28, 40–032 Katowice, tel. 51–88–11 w. 66 lub 18, mgr inż. Jerzy Parusel, Babiogórski Park Narodowy, 34–223 Zawoja, tel. 110.

Józef MITKA